

fer. Sådan er det nok, men ikke desto mindre tror jeg, at mange har været enige om i aften, at vi kan risikere, at vi får en uvilje og en manglende solidaritet over for velfærdssamfundet, hvis det her går for vidt.

Jeg vil også gerne tilsige hr. Frank Aaen – jeg ved ikke, om han er her stadig væk, men ellers så kan nogen hilse ham og sige det – at CD meget gerne deltager i debatten om velfærdssamfundet i forhold til borgerne.

Jeg oplever som hr. Frank Aaen en gang imellem en mild undren, når der er visse politikere, der rejser rundt og fortæller, at vi er så raske til at bevilge sociale tilskud til hinanden alle sammen, når man tænker på, med hvilken smålighed og nidkærlighed offentlige myndigheder – fordi de er forpligtet til det, bevar mig vel – modregner og regulerer og kommer efter folk for små bitte beløb. Fru Pernille Sams havde i aften et glimrende eksempel på en lille ferie-godtgørelse, og der skal jo ingenting til, førend man griber ind.

Når socialministeren kan fortælle, at over halvdelen af tiden for sagsbehandlerne i socialforvaltningen bliver brugt til kontrol og indberetninger i stedet for at give folk hjælp, et godt råd, service og en hjælp videre på vej, så er det altså det, man bruger tiden til. Og det synes jeg som statsministeren – og jeg vil gerne takke for statsministerens bemærkninger om det – fortjener en overvejelse. For det, der er behov for, er mindre emsighed og større velfærd.

Hvad er det egentlig, vi bruger ressourcerne til? Af og til er vi ikke i stand til at yde den service, vi gerne ville. Vi tager ikke det alvorlige alvorligt nok, når der virkelig er behov. Til gengæld sidder vi så og modregner 20 kr. der eller 9 kr. her. Tør vi lukke det ene øje en gang imellem og sige: Ja, det kan godt være, at du har fået 20 kr. for meget eller for lidt, det kan også være, at du får 100 kr. for lidt denne måned, men det kan være, at du får 200 kr. for meget næste måned, and so what?

Jeg synes, debatten har vist, at der er gode takter i det. Jeg glæder mig til at se – forhåbentlig – at dagsordenen bliver vedtaget i morgen. Og jeg kan i hvert fald sige, jeg fornemmer klart en interesse fra Folketingets partier både i forhold til borgerne og i forhold til erhvervslivet i at komme videre. Så, tak for i aften.

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Henning Grove):

Som tidligere meddelt vil afstemningen om det dagsordensforslag, der er fremsat af ordføreren for forespørgerne, fru Mimi Jakobsen, m.fl., blive foretaget i mødet i morgen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 213: Forslag til lov om ændring af lov om forældremyndighed og samvær. (Afskaffelse af revselsesretten).

Af Villy Søvnal (SF) m.fl.
(Fremsat 2/4 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Formålet med det lovforslag, som SF har fremsat, er at ændre lov om forældremyndighed og samvær, så det forbydes forældre at anvende fysisk afstraffelse af deres børn. Ændringen indebærer, at vold mod børn skal straffes på samme måde som andre former for vold, selv om volden begås af barnets forældre.

Jeg har tidligere ved flere lejligheder givet udtryk for, at jeg er positivt stemt over for en afskaffelse af den såkaldte revselsesret. Jeg mener nemlig, at tiden er inde til at fastslå i lovgivning, at forældres vold mod egne børn skal sidestilles med andre former for vold.

Ved den foreslåede lovændring tilkendegives det, at forældre ikke må bruge vold over for deres børn, lige så lidt som f.eks. skolelærere må bruge vold over for eleverne i folkeskolen.

I dag er det sådan, at forældres fysiske afstraffelse af deres børn kan straffes efter bestemmelserne om vold i straffeloven. I domstolspraksis accepteres dog formentlig et meget begrænset område, hvor forældre kan anvende legemlig afstraffelse af et barn, uden at det er strafbart. Den nærmere afgrænsning af et sådant straffrit område afhænger af en konkret vurdering af omstændighederne i den enkelte sag. I denne vurdering indgår navnlig barnets alder og udvikling, årsagerne til legemskrænkelsen og karakteren og omfanget af forældrenes voldelige adfærd.

Det må antages, at det straffri område med tiden er blevet stadig mere indsnævret. Jeg synes, at det er en rigtig udvikling, men jeg mener, at vi nu må gå et skridt videre og i loven fastsætte et forbud mod afstraffelse af børn, så forældre, der bruger vold i børneopdragelsen, straffes på samme måde som andre, der begår vold over for børn.

Det er et klart signal, som vi hermed sender sammen med en oplysende og holdningsbearbejdende indsats, så det må antages at medføre en generel ændring af indstillingen til forældres brug af fysisk afstraffelse over for deres børn.

Jeg er således enig med forslagsstillerne i, at et forbud mod afstraffelse af børn ikke bør stå alene, men skal følges op af en holdningsbearbejdende indsats og et fortsat arbejde for at sikre børn gode og trygge opvækstvilkår.

Jeg og regeringen kan således støtte SF's lovforslag.

Holger Graverson (S):

Som det allerede er sagt, så støtter Socialdemokratiet glædeligt det forslag, der nu foreligger fra SF's side om lovgivningsmæssigt at fjerne den sidste rest af forældrenes revselsesret over for deres børn.

Vi har naturligvis også hidtil været imod brugen af fysisk og psykisk afstraffelse af børn af flere forskellige grunde. Vi mener, at det er både ydmygende og krænkende over for barnet, og at det derfor kan tage større eller mindre skade heraf. En fysisk afstraffelse virker ikke efter hensigten i opdragelsen. Man lærer højst og udadtil at være lydige over for autoriteter.

Det, børn kræver og har brug for, er i stedet for bl.a. respekt, tillid, kærlighed, omsorg, tryghed og forståelse.

Når vi ikke for et år siden støttede SF's dengang fremsatte forslag om det samme, var det bl.a., fordi Børnerådet arbejdede med problemet på daværende tidspunkt, og vi fandt daværende formulering fra SF's side for dårlig. Vi var også usikre på selve afgrænsningen af revselsen eller afstraffelsen. Skulle det f.eks. nu gøres kriminelt at give sit barn et tjat over fingrene eller tage det hårdt i armen?

Børnerådet er nu færdig med sit arbejde, og nu da SF støtter sig hertil, synes vi, der er fundet en god formulering. Og både Børnerådet og SF skal have tak og ros for det gode og vel gennemarbejdede forslag, der nu foreligger. Usikkerheden omkring myndighedslovens § 2, stk. 2, er nu fjernet, og teksten er helt klar.

Vi mener, at det allervigtigste ved en vedtagelse af lovforslaget er signalvirkningen til forældre. Fysisk afstraffelse er utilladelig. I denne forbindelse kan der henvises til de svenske erfaringer. Her fik en lignende vedtagelse for nogle år siden til følge, at forældrene rent faktisk bruger legemlig afstraffelse meget lidt. Ja, det er endda kun 12 pct. af svenskerne, der mener, at man overhovedet bør bruge legemlig afstraffelse i opdragelsen.

Heldigvis viser en undersøgelse i Danmark, at også her er der skred i tingene. Og langt over halvdelen af danske forældre finder det i dag forkert. Der er ikke noget overraskende i, at Socialdemokratiet nu kan støtte forslaget. Siden vi kom i regering, har vi været meget optaget af at forebygge enhver form for vold. Lad mig blot henvise til de to voldspakker med masser af forebyggende elementer.

Forskere og alle, der interesserer sig for børn, ved, at de første 3-4 år er de allervigtigste i et barns tilværelse. Her grundlægges vaner, normer, holdninger og opførsel. Vi ved også, at børn i de første år lærer gennem at efterligne voksne – primært forældre, der jo er nærmest på – som større søskende. Jeg tror, at alle kender dette med eksemplets magt.

Hvis man derfor i barndommen lærer, at problemer og konflikter løses med vold, selv om det er en mild form for vold, kan det naturligvis være svært som større og voksen at forstå, at det må man altså ikke selv bruge til at løse konflikter. Vold avler vold. Børn, der får tæv, lærer selv at løse problemerne ved at tæve. Derfor er et forbud mod fysisk afstraffelse helt i tråd med regeringens øvrige indsats imod vold.

Når vi forhåbentlig vedtager forbudet her, må det selvfølgelig ikke stå alene, som også ministeren omtalte. Det skal følges op af en god oplysningskampagne i lighed med den, Børnerådet jo hidtil har kørt. Den skal målrettes både mod forældre og mod alle de personer, der har med børn at gøre, primært sundhedstjeneste, pædagoger, lærere, læger med flere. De har netop stor mulighed for at påvirke forældrene i den rigtige retning.

Børnerådet og flere børneorganisationer anbefaler jo også forslaget her, og som sagt støtter vi SF's lovforslag.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg tror ikke, at der er nogen partier, der går ind for at bruge vold i opdragelsen af børn.

Jeg synes, at hr. Holger Graversen kommer lidt rimelig nemt om det her i dag, når man tænker på det, der blev sagt fra Folketingets talerstol den 28. marts 1996, og jeg citerer hr. Holger Graversen: »Når vi ikke uden videre kan gå ind for SF's lovforslag, er det netop, fordi vi har problemer med at formulere en lovtekst, der også kan håndteres retsligt. Uanset hvilken formulering vi kunne blive enige om, vil der altid være tvivl om afgrænsningen af vold og afstraffelse.«

Jeg kan ikke rigtig se, at SF's forslag adskiller sig så meget fra det, vi behandlede den 28. marts 1996.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Jeg selv var også tilhænger sidste gang af at fjerne revselsesretten helt, men vi havde nogle problemer med afgrænsningen, det er korrekt. Det mener jeg egentlig ikke, vi har nu.

Nu står det jo klart, at det ikke er tilladeligt. Derfor mener jeg også, at det er mere holdbart, ifald der kommer retssager – det tror vi ikke på at der gør – men det er i hvert fald helt klart formuleret nu, at det ikke er tilladeligt.

Det vil sige, at man kan risikere en retssag, for det med afgrænsningen – dér kan man jo ikke bare sige, at grænsen går dér. Der er ikke nogen af os, der tror på, at der vil rejses flere sager af den grund. Der vil fortsat ske små tjat over fingrene og den slags ting dér, uden at der sker noget ved det. Men helt oplagt vil det her blive gennemført som signalvirkning over for de forældre, der ikke kan trække denne grænse, og som bruger, ja, op til hård vold mod børnene. Derfor støtter vi det nu. Det har god signalvirkning over for de forældre, der har behov for det.

Inge Dahl-Sørensen (V):

Venstre vender sig imod SF's forslag om at afskaffe revselsesretten. Vi mener ikke, der er nogen grund til at tage spørgsmålet op, og ønsker ikke opdragelseslove i Danmark.

Det er strafbart at slå sine børn. Ifølge straffeloven er det strafbart at øve vold mod andre, og det gælder alle. Der er formentlig et lille område, hvor domstolene frikender, hvis man har rusket sine børn, men jeg er ikke bekendt med, at nogen er frifundet for noget, der ligner vold.

Det er vanvittigt at øve vold mod sine børn, men det er lige så vanvittigt at afskaffe revselsesretten. Ingen kærlige og fornuftige forældre slår deres børn, og hvis man tror, at de børn,

som i dag får tæv eller lussinger af deres forældre, nu vil blive udsat for mindre tæv, så tager man gruelig fejl. En fjernelse af revselsesretten vil blot kriminalisere de forældre, som i deres magtesløshed slår deres børn.

Ligeledes bør man også vurdere, om en markering i form af en endefuld er værre end f.eks. den psykiske afstraffelse, mange forældre vil ty til i stedet for.

Lovgiverne skal ikke blande sig i forældrenes opdragelse af deres børn. Det mandat, forældrene har, skal de fortsat have, og lovgiverne skal i stedet give forældrene mulighed for at tage vare på deres børn. Hvis man kriminaliserer det at revse – det er altså forældrenes ret til at opdrage deres børn – kan vi risikere et angiversamfund af værste skuffe.

Frem for at kriminalisere forældrene burde man i stedet gå ind og hjælpe de forældre, der ikke magter en opdragelse uden at bruge vold. I mange situationer anser politikerne det for vigtigt at bruge oplysning og forebyggelse frem for restriktive regler, og det burde man også gøre i det her tilfælde.

Med fremsættelsen af dette lovforslag burde signalet for forældrene være, at de ikke ønsker det formyndersamfund og den tankegang, som der lægges op til. I virkeligheden signalerer dette lovforslag en fantastisk og urimelig mistillid til forældre.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Ved en tidligere behandling af et lignende forslag kom der fra Venstre en bemærkning, som jeg godt kunne tænke mig at høre en kommentar til fra fru Inge Dahl-Sørensen. Det handler om, at man dengang nævnte – jeg tror faktisk, at det var fru Dahl-Sørensen selv – at en sådan her lov vil fratage forældrene et naturligt opdragelsesmiddel. Jeg vil gerne høre, om det stadig væk er Venstres position, at man betragter det at revse sine børn – og det vil altså sige at bruge det, som kan betegnes som en lettere form for vold – som et naturligt opdragelsesmiddel. Det er den ene ting.

En anden ting, som jeg hæftede mig ved i fru Inge Dahl-Sørensens tale, var, at hun snakkede om forældrene og deres børn og retten til at opdrage. Venstre er jo et parti, der ellers normalt plejer at gøre meget ud af at snakke om individets rettigheder. Har det individ, der hedder barnet, nogen former for rettigheder i Venstres politiske forståelse?

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Fru Inge Dahl-Sørensen mener, at vi tager gruellig fejl, når vi tror, at det her vil hjælpe og virke over for de forældre, som virkelig slår deres børn derhjemme. Det er der ingen belæg for at påstå at det ikke gør, for vi har ingen erfaringer fra Danmark, men vi har masser af erfaring fra de andre nordiske lande, bl.a. Sverige, hvor undersøgelser nu viser, at kun 12 pct. af forældrene går ind for revselsesret eller fysisk afstraffelse i opdragelsen. Så det kan vi roligt henvise til.

Formyndersamfund bliver der sagt fra fru Inge Dahl-Sørensen side. Jamen hvorfor skulle man ikke også kunne gribe ind, når det er noget med børn, der bliver behandlet forkert?

Vi har også forbud mod mishandling af dyr. Går fru Inge Dahl-Sørensen ind for tæv til en hund, der skal opdrages, hvis vi skal sammenligne med andre ting dér? Går man ikke ind for, at politiet skal gribe ind imod hustruvold og spektakler i hjemmet? Det er også indgreb i privatlivets fred.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Jeg vil bare lige gøre hr. Bruno Jerup opmærksom på, at jeg her står med en kopi af en side i Ordbog over det Danske Sprog. Jeg vil godt gøre hr. Bruno Jerup opmærksom på, hvad »at revse« betyder. Det betyder at irettesætte, at fordomme, at kritisere, at dadle. Det vil altså sige at opdrage, og den ret bør og skal man ikke tage fra forældrene.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Nu skal jeg ikke blande mig i, hvilke ordbøger fru Dahl-Sørensen læser op af, men begrebet at revse har altså også en betydning, som er mere korporlig, og det har det også historisk haft, og det kan man også se ved de andre lejligheder, hvor man er gået ind for f.eks. at afskaffe revselsesretten i forhold til tyende. Det var ikke et spørgsmål om, hvorvidt man kunne få lov til at skælde dem ud.

Da man afskaffede revselsesretten i forhold til tyende, var det den korporlige revselse, så derfor har begrebet og ordet revselse haft denne dobbeltbetydning. Jeg skal ikke blande mig i, hvilke ordbøger man læser op af fra Venstre side, men kun sige, at ordet har den dobbeltbetydning. Det er lige præcis det problem, der har

været i forhold til gældende lov, at det for nogle, inklusive de lovgivende myndigheder, har haft den dobbelte betydning og er blevet opfattet på den måde. Den klart manglende afstandtagen fra revselsesretten har betydet en accept af brugen af voldelige instrumenter i forhold til børn.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Jamen vi har jo straffeloven. Hvis nogle skulle forgrube sig mod deres børn – gå hen og slå dem, være voldelige imod dem – så har vi straffeloven. Det, som SF gerne vil fjerne, er at revse, og det er det sidste led af den ret, forældrene har, nemlig til at opdrage, og den vil Venstre altså ikke være med til at fjerne.

Bendt Bendtsen (KF):

Lovforslaget er på det nærmeste en gentagelse af lovforslag nr. L 222, som SF fremsatte i sidste samling. Derfor vil jeg i min ordførertale også komme ind på nogle af de ting, som jeg gav udtryk for, sidste gang vi behandlede sagen her i salen.

Det er en sag, som også i dag trækker store ord med sig. Når justitsministeren begynder at tage ordet vold i sin mund i forbindelse med børn, og når Børnerådet kører en kampagne, der hedder Nej til bank, er det jo noget, som vi alle sammen kan være enige om. Jeg vil også på det kraftigste tage afstand fra, at nogle bruger formuleringen at anvende vold i opdragelsen.

Vi har forståelse for indholdet bag lovforslaget, men vi kan ikke støtte dette forslag, idet forslaget ikke løser nogen problemer. Vi mener ikke, det er et problem, som vi kan lovgive os ud af. Det, det drejer sig om, er oplysning, oplysning og oplysning.

Det lyder også smukt, når SF skriver, og jeg citerer fra lovforslaget: »Barnet har ret til omsorg og tryghed«. Ja, selvfølgelig har et barn ret til tryghed og omsorg, men er det noget, som SF kan lovgive om? Hvad er sanktionen, hvis barnet ikke får denne tryghed og omsorg? Man tror efterhånden, man kan lovgive sig ud af alting. Jeg vil gerne slå fast med syvtommersøm: I Det Konservative Folkeparti går vi ikke ind for at anvende fysisk afstraffelse i børneopdragelsen, men vi mener altså ikke, at lovgivning er den vej, vi bør gå.

Jævnfør myndighedslovens bestemmelser, har forældre pligt til at beskytte barnet mod fysisk og psykisk vold. Det gælder også bistandslovens bestemmelser, og så har vi ikke

mindst straffelovens bestemmelser om vold. Man skulle jo ikke tro, at de fandtes, når vi i dag hører justitsministeren udtale sig om dette lovforslag. Jeg må altså med 22 års erfaring i dansk politi konstatere, at voldssager mod børn fører til dom. Det er i hvert fald de praktiske erfaringer efter mange, mange år med sager på gadeplan.

Udviklingen viser også, at samfundsopfattelsen hele tiden ændrer sig på dette område, og vel at mærke, føler vi fra konservativ side, i den rigtige retning. Vi tror også på, at denne udvikling vil fortsætte i positiv retning, uanset lovgivning. Så kan man henvise til nordiske undersøgelser. Vi har ikke den opfattelse, at man kan sætte lighedstegn mellem lovgivning og positiv udvikling.

I Det Konservative Folkeparti, vil jeg også gerne understrege, ønsker vi heller ikke at kriminalisere forældre, når der er tale om revselse af børn, og jeg taler ikke om vold. Hvor skal man sætte grænserne? Hvordan skal de kontrolleres? Er det noget med en øget overvågning? Hvor sætter man disse grænser, og hvornår skal forældre kobles på retsmaskineriet?

I dag går grænserne dér, hvor der øves vold. Så går retsmaskineriet i gang, uanset hvad justitsministeren siger. Målet er som bekendt at beskytte vores børn, og her føler vi, at vi er dækket ind af den allerede gældende lovgivning. Går forældrene over grænsen, er det så en politianmeldelse, som bringer familien videre? Vi mener ikke, at dette lovforslag retter op på de familier, som har problemer.

Hvad med den mor, som forløber sig i ulvetimen i børnehaven? Er et enkelt klask bagi under afhentning i børnehaven nok til en politianmeldelse? Er det pædagogerne, som skal anmelde forholdet? Skal mor indkaldes til afhøring, og hvad skal straffen være? Det må da være noget, som forslagsstillerne også skal tage stilling til.

Skal man vedtage en lovgivning uden sanktioner blot for at give et signal? Kan man så ikke lige så godt fortsætte med en ordentlig oplysning til forældrene? Når vi ikke de samme resultater? Vi tror på, at det gør vi med oplysning. Forslaget skaber mindst lige så mange problemer, som det løser.

Med disse bemærkninger skal jeg sige, at Det Konservative Folkeparti har samme holdning som sidste år. Vi kan ikke støtte et lovforslag med den pågældende ordlyd.

Bjørn Elmquist (RV):

Det her minder jo om en gentagelse fra sidste år, hvor vi havde en diskussion om et forslag, der mindede om dette forslag. Men der er den meget væsentlige forskel, at vi i år vil være i den meget sjældne situation, tror jeg, at et privat lovforslag bliver vedtaget uændret, et privat forslag om en ændring af lovgivningen, hvor regeringen siger, at det er i orden, hvor man fra Justitsministeriets side ingen tilføjelser har, og hvor et flertal vil stemme for.

Det Radikale Venstre hilser forslaget velkommen og kan støtte det.

Ved behandlingen sidste år deltog vi i en diskussion om vold i familien, og jeg skal ikke stå og citere fra debatten sidste år. Måske bliver den gentaget her om lidt, jeg ved det ikke, men jeg kan da huske, at flere af de tilstedeværende medlemmer af Folketinget sidste år talte for en forståelse ud fra formentlig sympatiske motiver om, at man ikke skulle kriminalisere handlinger i familien.

Men vi har dog kriminaliseret vold mod hustru. Der er formentlig ingen, der i dag ville finde på at bruge det samme forsvar, som man anvender for retten til at korreksere sine børn, afstraffe dem korporligt. I dag ville man vel ikke med fornøften i behold bruge det argument om forholdet ægtefællerne imellem: at det da er i orden, at manden en gang imellem rusker sin kone eller giver hende en lussing eller et klask bagi, hvis hun nu ikke opfører sig, som han synes hun skal.

Så det er da altid noget, at der stadig væk er en meget udbredt enighed i Folketinget om, at den del af volden internt i familien vil vi ikke acceptere.

Jeg tror, det er en vigtig signalværdi, vi får etableret ved at gennemføre dette forslag. Omkring årsskiftet havde vi en heftig debat om vold. Der var nogle, der udtrykte meget stor utålmodighed i forbindelse med volden i samfundet. Det Radikale Venstre er af den opfattelse, at fysisk magtanvendelse er der meget få i dette samfund, der skal have monopol på, og det skal være politiet og i meget, meget sjældne tilfælde militæret. Men ellers er der ingen, der skal kunne anvende vold, hverken private vagtværn eller fædre eller mødre, eller hvem det kan være internt i familien.

Hvis børn udsættes for det, hvad vil der så ske med dem senere i livet? Jeg siger ikke, at alle, der har fået en lussing undervejs i deres barndom, udvikler sig til voldsforbrydere, men

et eller andet sted må man som barn få en fornemmelse af, enten at man bliver behandlet uretfærdigt, eller også, at det en gang imellem er i orden, at der bliver udvekslet korporligheder mellem individer.

Og hvad så senere hen? Hvis faderen har følt sig berettiget til at gøre det og man selv som teenager eller lidt ældre kommer i en situation, hvor man føler sig berettiget til at udtrykke sin vrede i form af vold, en lussing eller noget andet, gør man det da: Ham i køen stillede sig ind foran mig, eller dørmanden sagde, at jeg ikke måtte komme ind i diskoteket, og det har han ikke lov til. Jeg har ret til at komme ind, og så er det da i orden, at jeg gør det samme, som der skete derhjemme.

For så vidt angår sanktioner, er vi ikke blodtørstige. Vi lægger ikke op til hårde sanktioner. Det må domstolene selvfølgelig afgøre i givet fald. Vi går ind for alternative sanktionsformer som konfliktråd, samfundstjeneste og helst, at de sociale myndigheder får en stor rolle at spille i de ulykkelige situationer, hvor der stadig sker overtrædelser af de bestemmelser, som vi formentlig kan få vedtaget her i løbet af en måned.

Vi tror, det er ganske få grupper i det danske samfund, som stadig betjener sig af det her, og signalet skal gå ud til disse restgrupper. Nogle har peget på indvandrergrupperne. Det er nok rigtigt, at der er nogle, der har en kulturforskel, men jeg er også sikker på, at der blandt de mennesker, der skriver anonyme breve til mig om, at vi ikke er faste nok i vores reaktion over for voldsforbryderne, er mange, der føler, at de har ret til og behov for at kunne afstraffe deres børn. Så også til dem skal signalet udgå fra Folketinget: Vi vil ikke acceptere det. Det bliver en sag for myndighederne, hvis det sker.

Tom Behnke (FP):

Lovforslaget her er stort set en genfremsættelse, og jeg skal i den forbindelse henvise til, hvad jeg sagde for cirka et år siden – Folketingets forhandlinger 1995–96, side 5083 – og her blot fremtrække nogle af de væsentligste argumenter imod forslaget.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at Fremskridtspartiet er imod vold. Fremskridtspartiet har været stærkt fremme på banen i forhold til, at der skal gøres noget ved den vold, der er i samfundet. Det skal der ikke være nogen tvivl om. Vi synes ikke, der skal være nogen former for vold.

Men forslaget her handler ikke om vold, og jeg synes, det er beklageligt, når en minister står her på talerstolen og udlægger det, som om det her er et forbud imod vold mod børn. Det er i dag forbudt at udøve vold mod børn. Det behøver man ikke ændre lovgivningen for.

Det, vi taler om her, og det, forslaget handler om, er revselse. Det er revselse af børn i opdragelsesøjemed og har ikke noget at gøre med vold. Vold er strafbar allerede i dag.

Lad mig så også slå fast, at det er Fremskridtspartiets klare holdning og opfattelse, at børnene er forældrenes. Det er ikke Folketingets børn, det er ikke samfundets børn, det er ikke socialforvaltningens børn, det er forældrenes børn. Det er forældrenes ansvar, og det er forældrenes pligt at opdrage deres børn.

Det, der er så utrolig vigtigt i forbindelse med opdragelse af børn, er, at man opdrager sine børn, så de kan begå sig i resten af deres liv. Det er utrolig vigtigt, at man allerede fra en tidlig start giver dem nogle gode og sunde holdninger til, hvordan man opfører sig, når man er sammen med andre mennesker. Det er vigtigt, at børn, når de bliver voksne – og selvfølgelig også, når de er børn – kan begå sig sammen med andre mennesker.

Sagen er jo, at børn fra naturens side søger grænser. Det er helt naturligt for børn at søge grænser. Hvor langt kan vi gå, før der sker noget? Hvis ikke forældrene sørger for, allerede mens børnene er små at gøre dem klart, at der er grænser for, hvor langt man kan få lov til at gå, og at det får konsekvenser, hvis man overskrider grænserne, hvis børnene ikke lærer det allerede fra barnsben af, går det galt for dem som voksne. Så får de heller ikke forståelsen for, at der er grænser for, hvad man kan tillade sig her i samfundet. Derfor er det vigtigt, at børnene ved, at det får konsekvenser, når man gør noget forkert.

Jeg synes, at det er direkte synd for de mennesker, der ikke allerede som børn finder ud af, at der er grænser for, hvad man kan tillade sig at gøre over for andre mennesker. Jeg synes, det er synd, for hvis de ikke får opdragelsen som børn, får de den som voksne, og da bliver det sandelig ikke rart.

Hvordan med situationen, hvor børnene f.eks. slår og sparker deres forældre? Skal forældrene så bare sætte sig ned og tale til børnene? Med dette forslag kommer vi i en situation, hvor det er fuldt lovligt for børnene at slå deres forældre, men ikke omvendt. Det synes jeg er en problematisk situation at komme i.

Jeg kan sige for mit eget vedkommende, at jeg aldrig nogen sinde selv har slået mine børn, og jeg regner heller aldrig nogen sinde med at komme til det, men det betyder ikke, at jeg vil fratage forældrene muligheden for i en tilspidset situation at give børnene et klap bagi for at sige: Hertil og ikke længere. Eller forældrene kan måske i affekt komme til det, fordi de bliver forskrækkede over, at barnet gør et eller andet, som er farligt.

Vi i Fremskridtspartiet vil ikke være med til at kriminalisere hele befolkningen, og det er det, man gør med dette forslag. Eller gør man? For nu kommer jeg til at tænke på, hvad hr. Holger Graversen sagde. Hr. Holger Graversen sagde: Det her er kun et signal. Der vil ikke blive rejst flere sager, fordi dette forslag bliver vedtaget.

Man vedtager altså i Folketinget en lov, som ikke skal have nogen effekt. Den skal ikke have nogen betydning. Det er kun for at sende et signal, man gør det. Det synes jeg er stærkt problematisk i forhold til lovgivningsarbejdet her i Folketinget: at Folketinget vedtager love, som ikke skal have nogen betydning. Der skal ikke rejses flere sager, sagde hr. Holger Graversen. Forældrene kan altså bare fortsætte med at gøre det, som de hidtil har gjort.

Sagen er jo, at hvis en lov ikke skal have nogen effekt, hvis en lov ikke skal indeholde nogen sanktionsmuligheder for dem, som overtræder lovgivningen, skal vi lade være med at lovgive i Folketinget, for så er det pseudolovgivning.

Det, man gør med det her, er, at man skaber et billede af et ikkeeksisterende problem, og det har ministeren så sandelig hjulpet godt til med her i dag.

Man skaber et billede af et ikkeeksisterende problem, og for at sende et signal om, at Folketinget sandelig har gjort noget, fremsætter man så et lovforslag, som ikke har nogen effekt.

Fremskridtspartiet er både imod en afskaffelse af revselsesretten og imod, at Folketinget laver pseudolovgivning.

(Kort bemærkning).

Holger Graversen (S):

Jeg håber ikke, jeg sagde, som hr. Tom Behnke citerede mig for at have sagt, for jeg kan jo ikke bestemme, om der skal rejses sag eller ej.

Jeg sagde, at der intet som helst belæg er for at tro, at der vil blive rejst flere sager, eller noget i den retning. Og dér kan vi bare henvise til Sverige og de andre nordiske lande, for dér har man

erfaringerne, og de viser jo, at det ikke sker. Men der sker det, at folks holdninger til at bruge korporlig afstraffelse i opdragelsen ændres.

Men når jeg nu er kommet herop, vil jeg sige, at jeg er helt enig med hr. Tom Behnke i, at der selvfølgelig skal være konsekvens i opdragelsen, men det kan der da godt være alligevel, for der er da andre måder at sætte sig i respekt på end ved at slå eller tjatte til et barn.

Når hr. Tom Behnke nu er så optaget af forebyggelse af vold, strejfer det, som jeg påpegede i min tale før, så slet ikke hans tanke: at hvis børn er opdraget med, at konflikter løses med denne form for tæv eller tjat, når de er små, så er det nærliggende, at de tror, at konflikter også løses på den måde, når de bliver voksne. Derfor er signalvirkningen vigtig, og det er den, vi har brug for.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg vil blot spørge hr. Tom Behnke, om jeg hørte rigtigt: at hr. Tom Behnke sagde, at børn straffrit kan slå deres forældre, for det kommer søreme an på, hvor gamle børnene er. Hvis de er over den kriminelle lavalder, så er det da strafbart; det er der slet ingen tvivl om.

Jeg vil bare høre, om det var det, hr. Tom Behnke sagde.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Der vil sandelig blive nogle rigtig festlige familier, for hvis der opstår en eller anden problemstilling, som måske bliver ordnet lidt hurtigt med et klap bagi eller lignende, er det næste, der sker, at de sociale myndigheder og politiet stiller, og så bliver der rejst tiltale, og faderen bliver kørt væk. Det skal nok løse problemerne i de familier, skal jeg lige love for! Nej, det vil skabe langt flere problemer, end man overhovedet drømmer om.

Men jeg er da enig i, at der selvfølgelig er andre muligheder end at slå, og jeg har netop sagt, at jeg aldrig har slået de to drenge på 6 og 10 år, jeg har – aldrig – og jeg regner heller ikke med, at jeg nogen sinde kommer til det. Der er da andre muligheder, men jeg kan ikke fortænke forældre, der i en tilspidset situation, hvor det hele det koger og brænder på, i at gøre kort proces og sige: Hertil og ikke længere; det skal ikke diskuteres, og vi skal ikke holde basisgrupper og drikke urtete og snakke om det her. Hertil og ikke længere!

Og jeg er sikker på, at de børn, der får en sund og god opdragelse med konsekvenser, også vil kunne begå sig som voksne. Man skulle jo tro, at de ordførere, der står heroppe, slet ikke har børn selv og derfor ikke aner, hvad det vil sige at have børn, og hvad der foregår inden i hovedet på et barn, for der sker jo ikke det, at de så tror, at konflikter skal løses med vold. Det er ikke det, der sker. Det, der sker, er, at de ved, hvad man kan tillade sig, og ved, at man er nødt til at have respekt for hinanden og for andre menneskers grænser. Og hvis vi også som voksne respekterede hinanden og respekterede hinandens grænser, ville der ikke være nogen vold i samfundet.

Bruno Jerup (EL):

Enhedslisten støtter det foreliggende lovforslag, ligesom vi også støttede et tidligere forslag, lovforslag nr. L 176 om forældremyndighed og samvær fra folketingssamlingen 1994-95, som jo også var et forslag, der lå i forlængelse af noget, vi selv havde været inde på. Og vi synes, den formulering, der ligger i lovforslag nr. L 213, er en udmærket formulering, som sender et klart signal, og som selvfølgelig også lægger nogle juridiske rammer for, hvordan man i en familie opdrager sine børn.

Og som en kommentar til nogle af de seneste, der har været heroppe, vil jeg sige, at man jo kan prøve at vurdere, hvordan det f.eks. gik, da man i sin tid afskaffede læreres ret til at slå deres elever, for i princippet kan man sige, at det var også noget meget veldefineret, og dengang var der den samme debat, hvor man sagde, at hvis lærernes ret til at slå eleverne blev afskaffet, ville alting gå rabundus, og ingenting ville fungere.

Jeg tilhører faktisk selv den gruppe af mennesker herinde, som har levet både på det tidspunkt, hvor lærerne havde lov til at slå eleverne, og på det tidspunkt, da den ret blev afskaffet, og jeg kan huske debatten og reaktionen både fra forældrene og fra lærerkredsen, dengang den skulle afskaffes: Det ville gå helt galt, sagde man.

Men sagen er jo, at der ikke har været en masse sager, hverken om elever, der har klaget over lærere, som umotiveret er kommet til at slå dem, eller overhovedet om lærere, der har slået. Faktisk kan man sige, at lærernes brug af afstraffelse i klassen lynhurtigt faldt til nul; det gik meget, meget stærkt, og det vil sige, at det juridiske signal, man sendte, gik lynhurtigt ned

igennem systemet og lynhurtigt blev implementeret som en del af den almindelige måde, hvorpå man kører undervisning.

Om forholdet mellem ægtefæller kan man sige, at dér er det helt klart gået knap så hurtigt, hvis man ser historisk på det, men ikke desto mindre er det i hvert fald sådan, at det ifølge den almindelige opfattelse af samfundsmoralen ikke mere betragtes som legitimt, at manden har lov til at revse sin kone.

Så på den måde kan man sige, at der faktisk sker nogle skred, og det kan også godt være, at det vil tage et stykke tid med det her lovforslag, inden den højre side i salen har forstået, at børn også er mennesker, som har nogle rettigheder, og at det også betyder, at man som forældre må møde børnene som selvstændige individer, naturligvis med gensidig respekt og kritik og naturligvis også sådan, at forældrene ikke må afskaffe deres forældrerolle som opdragere; det er klart.

Derfor er det i høj grad også dem, der må sætte nogle grænser for, hvad børnene må gøre og ikke gøre, men en sådan grænsedragning kan kun fungere fornuftigt, hvis det er sådan, at den har sit udgangspunkt i, at også børnene er selvstændige individer, som har nogle rettigheder som borgere i det her samfund. Og en af de rettigheder eller garantier, de har, er altså, at det ikke betragtes som legitimt at blive udsat for vold fra forældre eller overhovedet fra andre, dvs. lærere, eller hvem man nu færdes iblandt.

Så vi synes, det en udmærket formulering, der her kommer ind. Men vi er klar over, at det vil tage et stykke tid, inden det bliver det naturlige, at det her gælder i alle sammenhænge, og at den holdningsbearbejdning, der ligger i lovforslaget, selvfølgelig også skal følges op af en generel diskussion om opdragelse og om, hvordan man i det hele taget bør fungere i en moderne familie, som lever under nogle helt andre forhold, end man gjorde for 20, 30, 40, 50 år siden – selv om man nogle gange kan være i tvivl om, at alle er klar over dette.

Og derfor er det element selvfølgelig vigtigt, og en social indsats fra Folketingets side er også vigtig, forstået på den måde, at der skal gøres noget særligt for de familier eller befolkningsgrupper, hvor der er en større tendens til at bruge det, som i hvert tilfælde vi betragter som ikkeacceptable instrumenter, over for børnene. Det er klart, at den indsats selvfølgelig skal forstærkes, og jeg mener, at både holdningsbearbejdningen, den sociale indsats og et lovforslag

af denne karakter tilsammen kan være med til at sætte nogle grænser og dermed være med til at begrænse det, som man kan kalde den meningsløse brug af vold, hvor en magtperson forsøger på at sætte sin vilje igennem over for en anden.

Så derfor vil vi støtte det foreliggende lovforslag.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Det var hr. Bruno Jerups sammenligning med skolen, der kaldte mig herop, og grunden til, at jeg ikke kan dy mig, er at hr. Bruno Jerup mener, at afskaffelse af lærernes ret til at slå børnene ikke har skabt problemer, for SF's forslag, som åbenbart bliver støttet af regeringen, handler jo ikke alene om at revse barnet ved at give det nogle klaps eller slag – som absolut ikke er vold, for vold er forbudt ifølge straffeloven – men altså også om krænkende eller ydmygende behandling, og jeg ved ikke, om hr. Bruno Jerup er klar over, at der faktisk sker en masse ydmygende behandling af eleverne i folkeskolen. Og der er andre – det var vist hr. Bjørn Elmquist – der har sammenlignet vold mellem ægtefæller med forholdet mellem forældre og deres børn.

Og som eksempel kan jeg da nævne bortvisning fra klassen, henvisning til et støttecenter, at blive sat uden for døren. Sådan ville man jo aldrig nogen sinde behandle et voksent menneske, for det er en ydmygende behandling, og det er sådan nogle midler, man har taget i brug, fordi man ikke har andre midler, og sådan vil man jo også gøre i hjemmene; det ved alle, og derfor står der også »krænkende behandling« i forslaget. Så det er altså en total fjernelse af forældrenes mulighed for at opdrage børnene!

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det er muligt, at jeg ikke udtrykte mig klart nok, så for fru Tove Fergos skyld vil jeg sige, at jeg også er klart imod ydmygende behandling af børn i folkeskolen.

Sonja Albrink (CD):

Lovforslaget om revselsesretten, som vi behandler her, er jo, som tidligere ordførere har fremført, stort set en genfremsættelse af et forslag fra SF, som vi har debatteret før her i Folketingssalen, og derfor skal jeg ikke forlænge debatten, men blot henvise til, at CD's ordfører under den sidste debat om revselsesretten på fortræffelig vis redegjorde for CD's synspunk-

ter, og at de synspunkter, som på det tidspunkt blev fremført af hr. Arne Melchior, er de samme synspunkter, som vi har i dag, og derfor må jeg på CD's vegne afvise forslaget.

Anden næstformand (Henning Grove):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Villy Søvn-

Villy Søvnal (SF):

Jeg vil først sige tak til de partier, der støtter lovforslaget, og så vil jeg sige, at jeg i virkeligheden synes, det kan udtrykkes kort: Diskussionen drejer sig om, hvorvidt vi nu endelig vil ligestille børn med andre mennesker, når det gælder fysisk afstraffelse, for sådan er det jo ikke i dag, og det ved alle, der har læst deres lektie.

Og vores opfattelse er, at det er et samfunds pligt specielt at beskytte samfundets svageste individer, og at det her kan ses som et led i en historisk udvikling, for alle opfatter det vel som naturligt, at man har afskaffet retten ikke alene til at revse sin ægtefælle, men også til at revse sit tyende, og jeg savner egentlig, at nogle af dem, der synes, man ikke skal blande sig, fremsætter et forslag om at genindføre retten til at revse sådan, som man gjorde i fordums tid. Hvorfor egentlig ikke, hvis samfundet ikke skal blande sig? Og det er vel et udtryk for civilisationens fremskridt, at et retssamfund specielt beskytter sine svageste individer.

Noget, der heller ikke har været meget inde i debatten, er jo, at det, vi gør med forslaget her, er børnepolitisk at bringe os på linje med de øvrige nordiske lande og at placere os i det pæne selskab og på linje med FN's børnekonvention, og at vi hovedsagelig gør det for at beskytte børnene, for børn, der bliver slået, bliver bange, usikre og ydmyge voksne, og det har vi ikke brug for.

Jeg synes i virkeligheden ikke, det er så svært, for jeg synes, det har lidt at gøre med at stole på ens egne erfarings autenticitet: Hvis jeg f.eks. ville prøve at skruer tiden tilbage og huske to situationer fra min barndom: en situation, hvor nogle voksne slog, og en situation, hvor nogle voksne tog sig tid til at forklare, ved jeg godt, hvilken type af voksne jeg havde mest respekt for, og jeg tror ikke, jeg adskiller mig fra andre ordførere i denne debat, der tør stole på deres egne erfaringer.

Og jeg har mødt tre situationer, hvor der blev slået – jeg siger det også til sand oplysning for hr. Tom Behnke, som i sit indlæg sagde, at vi

diskuterer et ikkeeksisterende problem, og det synes jeg egentlig var fantastisk, for hr. Tom Behnke optræder i øvrigt som en forstandig debattør, og det er altså oplagt et uforstandigt synspunkt – jeg har mødt tre typer af forældre, der slog:

Jeg har mødt nogle, der slog i afmagt, fordi de ikke havde sovet i tre nætter, og det er dem, jeg bedst kan forstå.

Så mødte jeg i en debat i TV Syd et tidligere konservativt byrådsmedlem fra Esbjerg – men det er måske en tilfældighed – og han forklarede det sådan, at han aldrig slog i affekt, for det skulle man ikke gøre; han samlede det sammen til om lørdagen, og det synes jeg er en langt værre situation.

Så har jeg mødt en type, hvor det at gå og småtjatte og slå var en del af måden at snakke sammen på. Det er hovedsageligt de to sidste arter af fysisk afstraffelse, vi godt vil have fat på.

Hvad er det så i virkeligheden, vi foreslår? At barnet har ret til omsorg og tryghed, det giver sig selv. Derfor skal barnet behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling. Jeg synes selv, at det står meget tydeligt.

Jeg kan egentlig heller ikke forstå, at man på en dag, hvor vi har diskuteret så meget etik, ikke er mere etisk påvirket. Der må dog findes forstandige borgerlige i et Folketing, hvor der trods alt er næsten halvdelen af den observans. Er der virkelig ingen, der er i tvivl? Er der virkelig ingen, der er i tvivl om, at vi ikke har børn i nogle miljøer, der får for mange tæv?

Lovforslagets har to hensigter: at flytte holdninger og beskytte børn. Jeg tror, at det, vi først og fremmest opnår med loven, er at flytte holdninger, sådan som vi har set det i de andre skandinaviske lande. Og dermed opnår vi det, vi gerne vil: at børn bliver udsat for mindre fysisk afstraffelse.

Jeg skal så ganske kort sige lidt til de forskellige ordførere.

Jeg vil godt sige tak til justitsministeren og også tak for at være gået foran i den her kampagne. Det tror jeg selvstændigt har været med til at flytte noget. Også tak for løftet om, at vi ud over lovændringen skal fortsætte med oplysning og oplysning og atter oplysning.

Til hr. Holger Graversen vil jeg sige tak for støtten og også tak for de pæne bemærkninger om udformningen af lovforslaget. Vi har også gjort os umage. Jeg synes i øvrigt, at det var en

klog og overvejet tale, fordi den opholdt sig meget ved det, der hedder det gode eksempel. Det er altså lidt svært at gå rundt og forklare børn, at man ikke skal anvende fysisk afstraffelse, fysisk udfoldelse, hvis man i praksis møder det modsatte. Så bliver der for stor afstand mellem ord og handling. Det synes jeg var klogt sagt.

Jeg skal så sige til de borgerlige ordførere fra de to store partier, som jeg synes var mere afdæmpede end sidste gang og dermed vel også mere forstandige. Fru Inge Dahl-Sørensen's hovedsynspunkt var, at lovgiverne ikke skal blande sig. Jeg har det samvittighedsspørgsmål at stille til Venstre, om man vil genindføre ægtefællers ret til at slå hinanden? Det er vel den logiske konsekvens af det standpunkt. Vi venter med spænding. Jeg kan allerede nu sige, at kommer der et sådan forslag, vil vi stemme imod.

Det, der så blev nævnt som det andet hovedargument, var risikoen for et angiversamfund. Jeg synes, at det bygger på en fantastisk mangel på forståelse af forholdet mellem børn og deres forældre. Jeg har en fortid på 13 år i et lokalt kommunalt socialudvalg. Det, der tit har undret mig, når vi stod i de svære børnesager, er, hvor fantastisk en loyalitet, der er mellem børnene og deres forældre. Selv i sager, hvor de offentlige myndigheder var indblandet, og selv hvor børnene var blevet udsat for noget, som er langt, langt, langt værre end det, vi diskuterer her. Derfor er det efter min opfattelse simpelt hen at se spøgelse ved højlys dag.

Man kunne vel i øvrigt, hvis man er optaget af synspunktet, prøve at undersøge, om det at afskaffe revselsesretten mellem ægtefæller gav anledning til et stigende antal sager ved domstolene. Man kunne vel ligeledes undersøge, om det at afskaffe revselsesretten i skolerne gav anledning til en masse angiveri. I begge tilfælde vil man finde ud af, at det ikke var tilfældet, altså ser man spøgelse.

Til hr. Bendt Bendtsen, der siger, at vi ikke behøver lovgivningen: Jeg synes, at der er det skisma, at det ikke er nok at udtrykke den gode vilje. Vil man flytte noget som politiker, er man forpligtet ud over det at udtrykke den gode vilje; man skal også turde tage de midler i anvendelse, som gør, at det, man gerne vil, lykkes.

Jeg vil runde af med at sige, at jeg synes, at det har været en børnepolitisk god dag. Der er et flertal i Folketinget, der siger, at børnene nu får samme retsstilling som de øvrige medlem-

mer af samfundet. Jeg synes, at det er skuffende, at de, der ved festlige lejligheder, men ikke ved forpligtende lejligheder, taler om individets rettigheder, ikke er på plads, når det gælder. Tak for støtten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):
Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette for-

slag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold).
Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Henning Grove):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 30. april 1997, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 23.20
